

هوالشافی

دانشکده داروسازی و علوم داروئی

گروه داروسازی بالینی و خدمات داروئی

سرفصلنامه درس فارماکوتراپی (۳)

برای دانشجویان مقطع دکترای حرفه‌ای رشته داروسازی

تعداد واحد درسی: ۳ واحد نظری	شماره درس: ۳۱۸۴۱۷
مقطع تحصیلی: دکترای حرفه‌ای رشته داروسازی	نیم‌سال: اول ۱۴۰۴-۱۴۰۳
پیش نیاز: فیزیولوژی ۲، فارماکوتراپی ۱ و ۲	نماینده دانشجویان:
زمان برگزاری: شنبه و دوشنبه ساعت ۱۰-۱۲	پیش نیاز: فیزیولوژی ۲، فارماکولوژی ۲
مسئول درس: دکتر مقدس. شماره تماس دفتر: ۳۷۹۲۷۰۷۴	Email : moghaddas@pharm.mui.ac.ir
مدرسین: دکتر مقدس، دکتر موسوی، دکتر زرگرزاده، دکتر بدری، دکتر فرسائی، دکتر سلطانی	
ساعات راهنمایی: نیم ساعت بعد از تشکیل هر کلاس و یا تنظیم قرار قبلی جهت حضور طبق برنامه حضور هر استاد در دانشکده و یا استفاده از ایمیل هر یک از اساتید جهت پاسخگویی غیر حضوری	

دیدگاه:

در دهه گذشته نقش داروسازان در ارزیابی و مشاوره درمانی اهمیت روزافزونی یافته است. در این راستا تربیت داروسازان دارای مهارت‌های بالینی در حد استانداردهای جهانی موجود برای حائزین درجه دکترای حرفه‌ای داروسازی (Pharm.D) اهمیتی درخور توجه پیدا نموده است. در حقیقت مفهوم دکتر داروساز چه از جنبه مفهوم علمی و چه از نظر عامه مردم، مفهومی بالینی است که از هر دو جهت توانمندی درک موقعیت‌های بالینی بیماران را چه در داروخانه، چه در مراکز بهداشتی درمانی و حتی در صنعت داروسازی طلب می‌نماید. آموزش مبانی پاتوفیزیولوژی و درمان‌شناسی بیماری‌ها به عنوان پایه انتقال مهارت‌های بالینی داروسازی در نظر گرفته می‌شود. از آنجائی که دانشجویان این رشته در این درس برای اولین بار به صورت رسمی با اصول بیماری‌شناسی آشنا می‌گردند و دانسته‌های قبلی آنها - که از اجزای لاینفک آموزش برای دکترای داروسازی می‌باشند- به صورت خاص بر فلسفه تدریس بالینی پایه‌ریزی نشده‌اند، تدریس این درس علیرغم اهمیت خاص کاربردی آن، ظرافت‌های خاص خود را می‌طلبد. درک صحیح از علت‌شناسی (اتیولوژی)، همه‌گیری‌شناسی (اپیدمیولوژی) و سیر بیماری‌ها لازمه اصلی نظارت صحیح بر درمان می‌باشد. با نگاهی دقیق به سرفصل‌های دروس غیر اختیاری دوره دکترای داروسازی به سهولت این نکته دریافت می‌شود که مجموع سه درس "فارماکوتراپی ۱ الی ۳" تنها فرصت مواجهه دانشجویان با مفاهیم عمیق پاتوفیزیولوژی بوده و در مقابل، وی در تمام دوره فعالیت‌های حرفه‌ای خود در داروخانه، صنعت داروسازی و یا مراکز بهداشتی درمانی باید بر این معلومات تکیه نماید. اگرچه حضور در کلاس‌های سه درس ۳ واحدی (فارماکوتراپی ۱ الی ۳) نیز جهت نیل به این مهم کافی نمی‌باشد، لیکن به نظر می‌رسد که تأکید هرچه بیشتر بر ارتقای کیفیت تعلیم و تعلم در این کلاس تضمین‌کننده واقعی کیفیت ارائه خدمات بالینی و جامعه‌نگر (Community-oriented) توسط دانش‌آموختگان این رشته است.

منابع درسی اصلی مطالعه دانشجویان:

1. Koda-Kimble MA, et al; *Applied Therapeutics: The Clinical Use of Drugs*; 10th ed., Lippincott, 2013
2. Dipiro JT, et al; *Pharmacotherapy: A Pathophysiologic Approach*; 8th ed., McGraw Hill, 2014
3. Chisholm-Burns MA, et al; *Pharmacotherapy: Principles & Practice*; McGraw Hill, 2008

منبع فرعی مطالعه دانشجویان:

۱. Up to date, electronic clinical resource, www.uptodate.com, 2017-2018

هدف کلی درس:

حیطه نگرشی: تغییر نگرش دانشجویان نسبت به انتخاب دارودرمانی برپایه نوع بیماری‌ها

حیطه شناختی: آشنائی دانشجویان دوره دکترای عمومی داروسازی با پاتوفیزیولوژی بیماری‌های شایع (مطابق با سرفصل آموزشی درس) و طرح اصول درمان‌شناسی آنها

حیطه مهارتی: مهارت در یافتن بهترین انتخاب درمانی بر اساس نوع بیماری به صورت خاص

هدف اختصاصی:

حیطه شناختی: آشنائی دانشجویان دوره دکتری عمومی داروسازی با اصول درمان‌شناسی بیماری‌ها
حیطه مهارتی: مهارت در یافتن بهترین انتخاب درمانی بر اساس نوع بیماری به صورت خاص

❖ نحوه تدریس برنامه ریزی شده (تدریس بر اساس کیس بالینی) به صورت هماهنگ شده با کلیه اعضای گروه:

با در نظر گرفتن و تمرکز بر رویکرد بالینی در آموزش و اهمیت استفاده از مطالب تدریس شده به صورت کاربردی:
در این ترم پیش رو، کلیه تدریس‌های اساتید گرامی در شروع هر جلسه با ذکر یک مثال بالینی و جلب توجه دانشجو به یک مثال مشابه عملی آغاز گردد. حتی امکان در کلیه جلسات مربوطه این روند تدریس بر اساس کیس بالینی در نظر گرفته شده و اجرا گردد.
بهبتر است اساتید حتی امکان برای پیش برد مطالب در کلاس با بحث بر روی کیس اولیه مثال زده شده پیش رفته و در انتهای کلاس یک کیس بالینی از ابتدای مراجعه و شکایت اصلی تا بررسی نظاهرات بالینی بیماری، چگونگی تشخیص، درمان و پیش بیمار مورد بحث و آنالیز قرار گرفته شود.
✓ لازم به ذکر است که استاد تدریس‌کننده محترم می‌تواند با احترام گذاشتن به هدف آموزشی این دوره که همانا کاربردی کردن مطالب برای دانشجویان می‌باشد، به هر نحوی که ایشان صلاح می‌دانند تدریس مبحث را انجام دهند.

در انتهای هر جلسه از کلاس دانشجو باید:

۱. اپیدمیولوژی مربوط به بیماری را بداند.
۲. بتواند مکانیسم ایجاد بیماری را توضیح دهد.
۳. بتواند علائم و نشانه‌های بیماری مورد نظر را نام ببرد.
۴. داروهای مورد مصرف در درمان بیماری و روش استفاده از آنها را بداند.
۵. بتواند پروتکل درمانی بیماری مورد نظر را توضیح دهد.
۶. بتواند میزان اثربخشی پروتکل درمانی تجویز شده برای بیمار را ارزیابی کند.
۷. بتواند با یادگیری مطالب به صورت کاربردی، روند تشخیص و درمان بیماری را بر روی کیس بالینی (فرضی یا واقعی) تحلیل کند.

➤ نحوه ارزشیابی دانشجو: (مطالعه دقیق این قسمت به دانشجویان عزیز اکیداً توصیه می‌شود!)

۱. در جلسات تعیین شده در برنامه درسی، بنابر نظر اساتید محترم گروه ممکن است از مطالب درسی جلسات قبل کوئیز کتبی اخذ می‌گردد که میزان این فعالیت درسی دانشجویان در ارزشیابی نهائی آنان منظور خواهد شد.
۲. در هر جلسه حضور و غیاب انجام شده و در خصوص غیبت کلاسی مطابق با " بند ۳ صورتجلسه شورای آموزشی دانشگاه به تاریخ ۱۳۹۰/۴/۲۸ در خصوص حضور و غیاب دانشجویان " عمل خواهد شد (این صورتجلسه جهت اطلاع دانشجویان در تابلو اعلانات آموزش دانشکده نصب شده و در انتهای این سرفصلنامه نیز ضمیمه شده است).
۳. دیرآمدگی (ورود به کلاس درس پس از ساعت مقرر شروع کلاس و به هر دلیل) و یا بر هم زدن نظم کلاس با کسر نمره از نمره نهائی همراه خواهد بود.
۴. ضمناً از کلیه عزیزان صمیمانه درخواست می‌شود که در حین کلاس با رعایت نظم و انضباط در برگزاری هر چه بهتر کلاس همکاری نموده و در عین حال عدم رعایت این نکته در ارزشیابی نهائی آنان به نحو مؤثری لحاظ خواهد شد.
۵. تاریخ امتحان میان‌ترم بر اساس مشاوره با نماینده محترم کلاس تعیین شده است (در برنامه دروس مشخص شده است) و پس از تأیید آموزش دانشکده داروسازی، غیر قابل تغییر می‌باشد. این امتحان مجموعاً ۸ نمره از نمره نهائی درس فارماکوتراپی (۳) را شامل خواهد شد.
* سؤالات امتحانی به صورت چهار گزینه‌ای و/یا پاسخ کوتاه، صحیح/غلط و غیره طراحی می‌گردد.
۶. کلیه مقالات و مطالب کمک آموزشی که در کلاس معرفی شده و یا در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد جزء سرفصل‌های درسی بوده و در امتحانات از آن مطالب نیز استفاده خواهد شد. لذا به عزیزان دانشجو اکیداً توصیه می‌گردد که جهت درک صحیح و کامل مطالب علاوه بر توجه به توضیحات کلاسی استاد درس (که صرفاً جهت آشنا نمودن دانشجویان با مفاهیم اساسی است)، با مدیریت بر زمان در طول نیم‌سال تحصیلی از مطالب منابع معرفی شده بهره‌مند گردند.
* همچنین، مطالبی که در کلاس درس از منابع درسی اصلی جهت دانشجویان معرفی شده و به دلیل محدودیت زمانی مورد بحث شفاهی قرار نمی‌گیرند، عیناً جزء مطالب درسی بوده و دانشجویان محترم موظف به مطالعه کامل آنها هستند.
۷. امتحان نهائی به صورت کتبی و بر اساس اهداف مشروح فوق‌الذکر، در زمان‌بندی اعلام شده از طرف اداره آموزش دانشکده انجام خواهد شد. این امتحان مجموعاً ۱۲ نمره از نمره نهائی درس فارماکوتراپی (۳) را شامل خواهد شد.
* سؤالات امتحانی به صورت چهار گزینه‌ای و/یا پاسخ کوتاه، صحیح/غلط و غیره طراحی می‌گردد.

دانشجوی گرامی: کلیه ملاحظات، تغییرات احتمالی برنامه و اعلانات مربوط به این درس در تابلو اعلانات گروه داروسازی بالینی درج می‌شود که ملاحظه آنها اکیداً توصیه می‌گردد. درج این موارد در تابلو اعلانات گروه داروسازی بالینی به منزله اطلاع‌رسانی به کلیه دانشجویان تلقی شده و پس از آن اعتراض در خصوص عدم آگاهی از مطالب درج شده، پذیرفته نیست.

بند ۵ نامه شماره ۴۱۹۹/۹/د صورتجلسه شورای آموزشی دانشگاه به تاریخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۱ در خصوص حضور و غیاب دانشجویان و نحوه تعامل با غیبت دانشجویان

- بند ۴: موضوع نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس درس مطرح و ضمن تأکید بر رعایت موارد ذکر شده در آئین‌نامه آموزشی، مقرر شد:
الف) حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس و واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه الزامی بوده و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات غیبت محسوب می‌شود.
ب) اسامی افرادی که بیش از چهار هفدهم جلسات غیبت دارند را حداکثر دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان ترم در اختیار آموزش دانشکده گذاشته تا در مورد حذف یا مردود شدن آنها بر اساس مستندات تصمیم‌گیری شود.
ج) غیبتی که توسط استاد و مراجع قانونی موجه تلقی گردد، مشمول کسر نمره نخواهد شد.

د) نحوه برخورد با غیبت غیرموجه دانشجوی در کلاس درس در سقف کمتر از ۴/۱۷ (چهار هفدهم) حداکثر تا سه نمره به شرح زیر می‌باشد:

- یک جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۰/۲۵ نمره
- دو جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۰/۷۵ نمره
- سه جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۱ نمره
- چهار جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۱ نمره

ه) استاد مکلف به حضور و غیاب در تمامی جلسات درس و تحویل لیست حضور و غیاب به آموزش دانشکده می‌باشد.

ی) دانشجو تا ۲ هفته پس از تاریخ ثبت غیبت توسط استاد فرصت دارد با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد نسبت به مجاز نمودن غیبت خود اقدام نماید.

بارم امتحانی فارماکوتراپی (۳)

امتحان	بارم	مطالب امتحانی
میان ترم	۸ نمره	جلسات ۱ تا ۱۴
پایان ترم	۱۲ نمره	جلسات ۱ تا ۱۴
	۱۰ نمره	جلسات ۱۵ تا ۲۹

➤ دانشجویان عزیز، لطفاً به موارد زیر توجه فرمایید:
در هیچ شرایطی امکان برگزاری امتحان مجدد وجود ندارد.

➤ وظایف نماینده کلاس:

نماینده کلاس در خصوص زمان و نحوه اجرا و دیگر برنامه ریزی های درس با مراجعه به مسوول درس همکاری نموده و بایستی در کل ترم کلیه موارد مربوط به امور اجرای کلاس، نحوه برگزاری امتحانات، زمان برگزاری آزمون میانترم و کونیزها را به نحو مطلوبی با دیگر دانشجویان کلاس هماهنگ کرده و در نهایت اطلاع رسانی به موقع داشته باشد.

➤ نحوه مشارکت فعال فراگیران:

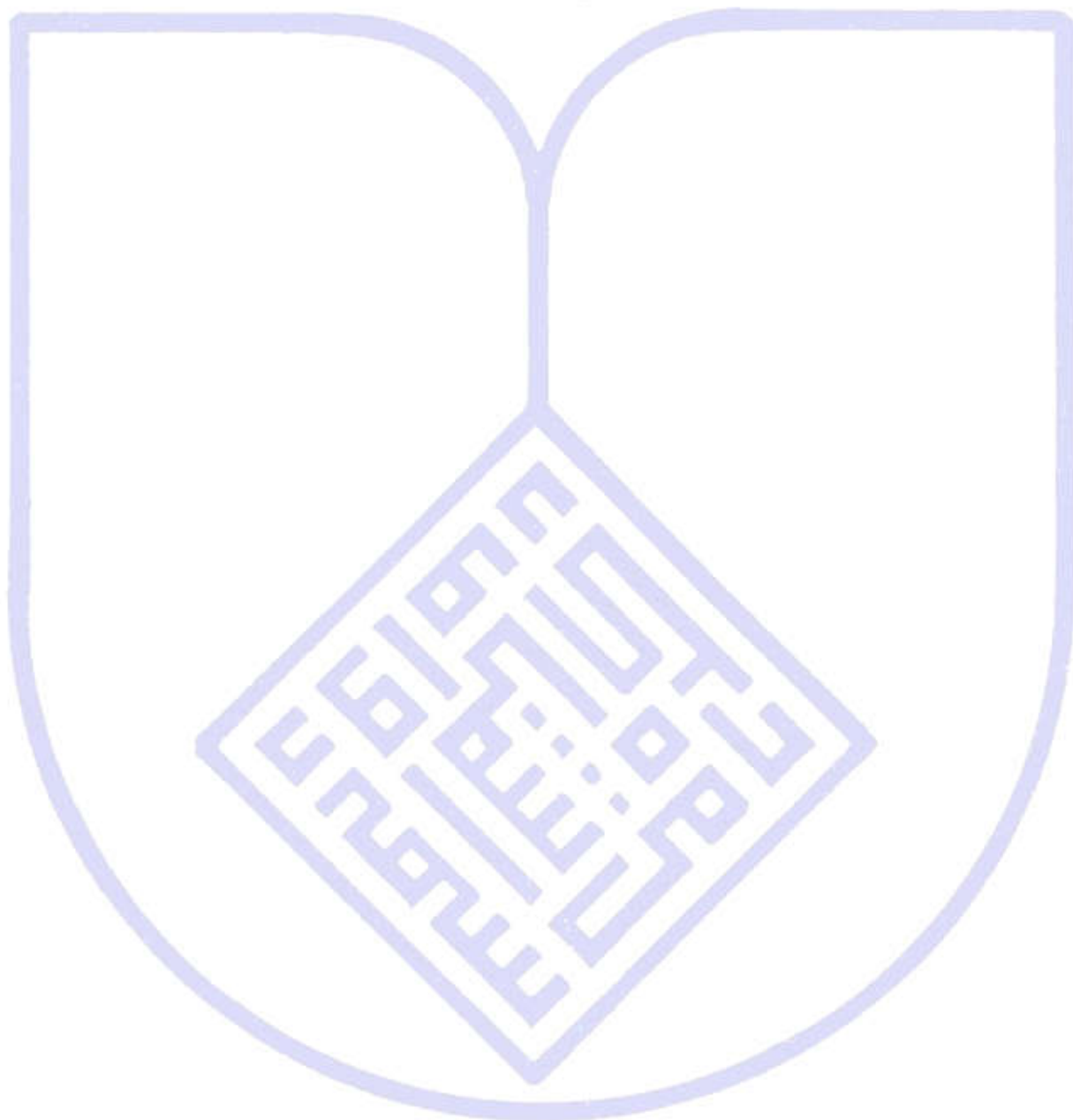
مباحث از قبل مشخص شده بایستی قبل کلاس داشجو مطالعه نماید. در کلاس پیرامون موضوع بحث و پرسش و کیس بالینی مطرح گردد.

شرح وظایف نماینده کلاس:

تعامل با اساتید در به اشتراک گذاری به موقع مطالب مرتبط با درس با سایر دانشجویان
ارائه به موقع بازخوردهای دانشجویان در مطالب مرتبط با درس به مسوول درس
تنظیم تاریخ امتحان میان ترم

مدرس	موضوع	ساعت	تاریخ	روز
------	-------	------	-------	-----

راشه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی
 ایشان اصطفیان

دکتر موسوی	دیسمنوره، سندروم پیش از قاعدگی، PMDD	۱۰-۱۲	۶/۱۷	شنبه	۱.
دکتر موسوی	اندومتريوز	۱۰-۱۲	۶/۱۹	دوشنبه	۲.
دکتر موسوی	خونریزی غیر طبیعی رحمی، سندروم پلی کیستیک تخمدان	۱۰-۱۲	۶/۲۴	شنبه	۳.
دکتر موسوی	یائسگی و عوارض آن	۱۰-۱۲	۶/۲۶	دوشنبه	۴.
دکتر سلطانی	مصرف داروهای ضد بارداری (۱)	۱۰-۱۲	۷/۲	دوشنبه	۵.
دکتر سلطانی	مصرف داروهای ضد بارداری (۲)	۱۰-۱۲	۷/۷	شنبه	۶.
دکتر مقدس	دارودرمانی نازایی در زنان (۱)	۱۰-۱۲	۷/۹	دوشنبه	۷.
دکتر مقدس	دارودرمانی نازایی در زنان (۲)	۱۰-۱۲	۷/۱۴	شنبه	۸.
دکتر سلطانی	دارودرمانی بیماری‌های اورولوژیک مردان / اختلالات جنسی	۱۰-۱۲	۷/۱۶	دوشنبه	۹.
دکتر فرسای	آرتريت روماتوئیدی و نقرس	۱۰-۱۲	۷/۲۱	شنبه	۱۰.
دکتر فرسای	اوستئوآرتريت	۱۰-۱۲	۷/۲۳	دوشنبه	۱۱.
دکتر فرسای	استئوپروز	۱۰-۱۲	۷/۲۸	شنبه	۱۲.
دکتر مقدس	سیروز کبدی	۱۰-۱۲	۷/۳۰	دوشنبه	۱۳.
دکتر مقدس	مشکلات کبدی ناشی از داروها	۱۰-۱۲	۸/۵	شنبه	۱۴.
	(امتحان میانترم ۸/۷)				۱۵.
دکتر مقدس	نارسایی حاد کلیه	۱۰-۱۲	۸/۷	دوشنبه	۱۶.
دکتر بدری	نارسایی مزمن کلیه (۱)	۱۰-۱۲	۸/۱۲	شنبه	۱۷.
دکتر بدری	نارسایی مزمن کلیه (۲)	۱۰-۱۲	۸/۱۴	دوشنبه	۱۸.
دکتر بدری	دیالیز	۱۰-۱۲	۸/۱۹	شنبه	۱۹.
دکتر بدری	تنظیم دوز در نارسایی کلیه	۱۰-۱۲	۸/۲۱	دوشنبه	۲۰.
دکتر بدری	دارودرمانی پیوند اعضا (۱)	۱۰-۱۲	۸/۲۶	شنبه	۲۱.
دکتر بدری	دارودرمانی پیوند اعضا (۲)	۱۰-۱۲	۸/۲۸	دوشنبه	۲۲.
دکتر بدری	مشکلات کلیوی ناشی از داروها	۱۰-۱۲	۹/۳	شنبه	۲۳.
دکتر سلطانی	اصول رویکرد و درمان بیماری‌های خود ایمنی	۱۰-۱۲	۹/۱۲	دوشنبه	۲۴.
دکتر سلطانی	بیماری‌های بافت همبند (لوپوس - بهجت)	۱۰-۱۲	۹/۱۷	شنبه	۲۵.
دکتر فرسای	پسوریازیس و پمفیگوس	۱۰-۱۲	۹/۱۹	دوشنبه	۲۶.
دکتر زرگرزاده	آسم	۱۰-۱۲	۹/۲۴	شنبه	۲۷.
دکتر زرگرزاده	COPD	۱۰-۱۲	۹/۲۶	دوشنبه	۲۸.
دکتر زرگرزاده	رینیت آلرژیک	۱۰-۱۲	۱۰/۱	شنبه	۲۹.
دکتر زرگرزاده	مبانی طب سالمندان	۱۰-۱۲	۱۰/۳	دوشنبه	۳۰.
	امتحان پایان ترم				

مسئول درس فارماکوتراپی (۳): دکتر مقدس

در صورتی که کلاس‌ها در بازده آموزشی نباشد، با هماهنگی استاد و مسوول درس تا حداکثر ۴ جلسه به صورت مجازی قابل اجرا می‌باشد.

محل تشکیل کلاس: شهید هدایتی

وزارتگاه علوم، تحقیقات و خدمات بهداشتی، درمانی
استان اصفهان

